

SUDAN ÜLKE PROFİLİ

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü**

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	4
3. DIŞ TİCARET	6
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	10
5. TÜRKİYE ile TİCARET	12
EKLER:	14

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Sudan Cumhuriyeti
Nüfus	50,42 milyon
Dil	Arapça
Yüzölçümü	644.329 km ²
Başkent	Hartum
Başlıca Şehirleri	Omdurman, Kassala, El-Obeid, Wad Medeni, Gadaref, Port Sudan
Yönetim Şekli	Başkanlık Sistemi
Devlet Başkanı	Abdel Fattah al-Burhan (11 Üyeli Egemenlik Konseyi Başkanı)
Para Birimi	Sudan Poundu (SDG)

Coğrafi Konum

Afrika'nın kuzeydoğusunda yer alan Sudan kuzeyde Mısır, batıda Çad, güneybatıda Orta Afrika Cumhuriyeti, güneyde Güney Sudan, doğuda ise Eritre ve Etiyopya ile komşudur. Ayrıca Sudan'ın doğuda Kızıldeniz'e 853 km'lik kıyı şeridi bulunmaktadır.

Güney Sudan'ın ise Etiyopya, Kenya, Uganda, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Orta Afrika Cumhuriyeti ve Sudan ile sınırları bulunmaktadır.

Sudan ve Güney Sudan'a bir bütün olarak bakıldığında, genel olarak düz bir coğrafyanın var olduğu; güney, güneydoğu ve batı kesimlerinin dağlarla çevrili, kuzeyinin ise çöllerle kaplı olduğu görülmektedir. Toplam yüzölçümün yaklaşık %24'ünü çöller oluşturmaktadır. Kuzey kesiminde oldukça kurak bir iklim mevcutken, düz alanların bulunduğu merkezde görülen yağışlar iklimi yumuşatmaktadır. Güney kesim ise düzenli ve bol yağışların olduğu ekvatorial bir iklime sahip bulunmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

1 Ocak 1956 tarihinde bağımsızlığına kavuşan Sudan, 18 eyaletten oluşan federal bir cumhuriyettir. Devlet ve Hükümet Başkanlığı görevlerini birlikte yürüten Sudan Cumhurbaşkanı, beş yıllık bir süre için halk oylamasıyla seçilmektedir. 2005 geçici anayasasına göre Cumhurbaşkanlığı görevinde iki dönem kısıtlaması bulunmaktadır. Son Cumhurbaşkanlığı ve milletvekili genel seçimleri 13-16 Nisan 2015 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Sudan yasama organı, Milli Meclis (Majlis Watani) ve Eyaletler Meclisi'nden (Majlis Welayat) müteşekkil iki kanatlı bir yapıdır. Sudan Milli Meclisi 450 milletvekilinden oluşmaktadır. Milli Meclis ve Eyaletler Meclisi üyeleri beş yıllık sürelerle göreve gelmektedir.

Ülkenin güneyi ile kuzeyi arasında yaklaşık yarım asır devam eden iç savaş ertesinde 2005 yılında imzalanan Kapsamlı Barış Anlaşması (KBA) uyarınca yapılan referandum sonrası 9 Temmuz 2011 tarihinde Güney Sudan bağımsızlığını elde etmiştir.

Ayrılma sonrası çözümsüz kalan konularda anlaşmaya varılması için gerçekleştirilen müzakereler sonucunda petrol, güvenlik, vatandaşlık, ticaret, sınırların belirlenmesi ve diğer bazı alanlarda 27 Eylül 2012 tarihinde Addis Ababa’da dokuz anlaşma imzalanmıştır.

Çoğunluğu Güney Sudan’da yaşanan iç savaştan kaçan sığınmacılar ve Eritre ile Etiyopya kaynaklı yasadışı göçmenler olmak üzere, Sudan toplumunda ciddi bir mülteci/sığınmacı varlığı mevcuttur. Buna ek olarak, Sudan’ın Suriye’ye vize uygulamaması neticesinde, ülkeye 100 bini aşkın Suriyeli de gelmiş ve ticari yaşamda etkilerini göstermeye başlamışlardır. Sudan Hükümeti 1,5 milyon mülteciye ev sahipliği yaptıklarını açıklamaktadır.

Nüfus ve İstihdam

Sudan’ın nüfusunun 50,42 milyon (Güney Sudan hariç) civarında olduğu tahmin edilmektedir. Oldukça genç bir nüfusa sahip olan Sudan’ın %69’u kırsalda yaşamaktadır. Yoksulluk oranı %58 civarında bulunmaktadır.

Sudan’da nüfus çok etnikli bir yapıya sahiptir. 200’den fazla etnik grubun bulunduğu ülkede nüfusun %70’ini Arap kökenliler oluşturmaktadır. Diğer etnik gruplar ise Fur, Dinka, Beja, Fallata, Nuba, diğer Afrikalı kabileler ve yabancılarıdır.

Ülkedeki işgücünün 1/3’ünden fazlası tarım ve tarıma dayalı sektörlerde istihdam edilmektedir.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Nil nehrinin Sudan için büyük önemi bulunmaktadır. Beyaz Nil ve Mavi Nil’in her ikisi de Sudan’dan geçmekte ve Hartum’da birleşmektedir. Sulama, enerji ve taşımacılık açısından Nil’in önemi giderek artmaktadır.

Sudan önemli petrol rezervlerine sahiptir. Sudan’da ticari anlamda ciddi petrol rezervlerinin bulunması ve işletilmesi 1990’lı yıllarda başlamıştır. Yaklaşık 5 milyar varil petrol rezervlerine sahip olan Sudan, Güney’in ayrılmasıyla birlikte petrol rezervlerinin %75’ini kaybetmiştir. Petrolün büyük çoğunluğunu Güney üretse de rafineri, boru hattı ve liman gibi altyapılara sadece Kuzey tarafı sahip bulunmaktadır. İki ülke petrol gelirleri konusunda anlaşma sağlamışsa da anlaşma henüz hayata geçirilememiştir. İki ülke arasında görüşmeler devam etmektedir.

Başta altın olmak üzere demir cevheri, bakır, krom cevheri, çinko, kurşun, tungsten, mika ve gümüş ülkenin önemli doğal kaynakları arasındadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	36,98	29,18	35,90	39,47	46,09	50,54	52,73	55,57
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar - %)	-20,8	-23,4	3,2	9,5	14,9	9,3	6,5	5,5
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	772	594	712	763	868	928	944	969
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	77,3	185,7	87,2	54,6	39,9	27,4	19,5	16,1
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-3,8	-3,3	-3,1	-7,7	-11,8	-11,1	-11,1	-10,7
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	47,6	60,9	60,6	58,0	52,9	49,9	47,9	46,5
Nüfus (milyon)	47,90	49,14	50,42	51,73	53,07	54,45	55,87	57,32
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	259,9	261,4	221,5	172,4	143,3	141,9	134,2	140,3

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: IMF

Ekonomik Yapı

Sudan, çok zengin doğal kaynaklara sahip olmasına rağmen, uzun yıllar süren iç savaşların yol açtığı yıkım ve yoksulluk nedeniyle hali hazırda yoksul ülkeler kategorisinde yer almaktadır. Nüfusun %58'i yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Ülke, 1971'den beri BM'nin "En Az Gelişmiş Ülkeler" listesinde yer almaktadır.

Tamamen tarım ve hayvancılığa dayanan ülke ekonomisi 1970'lerin sonlarında petrol bulunması ve 1999'da ihracata başlanmasıyla büyük ölçüde petrole bağımlı hale gelmiştir. Diğer sektörler ise gereken ilgiyi görmemiştir. Petrol üretiminin artması ve petrol fiyatlarının yüksek düzeyde seyretmesi hem ithalat için gerekli dövizin sağlanmasında hem de kamu gelirlerinin artırılmasında hayati rol oynamıştır. Ancak, 9 Temmuz 2011 tarihinde, nüfusun %20'sini barındıran Güney Sudan'ın ayrılmasıyla petrol rezervlerinin %75'ini kaybetmiştir. En büyük gelir kaynağının önemli bir kısmını kaybeden Sudan bu süreçte, başta yüksek enflasyon, negatif büyüme ve döviz darboğazı gibi ciddi ekonomik sorunlarla karşı karşıya kalmıştır.

Petrolün büyük çoğunluğu Güney Sudan'da kalsa da rafineri, boru hattı ve liman gibi altyapılara sadece Sudan'ın sahip olması petrol ihracatında Güney-Kuzey işbirliğini zorunlu kılmıştır. Güneyden ihraç edilecek petrolün boru hattı ile rafinerilere ve Sudan limanına sevkiyatı Sudan'a belirli bir geliri garanti etmektedir. Ancak iki taraf arasında geçiş ücreti konusunda anlaşmazlık yaşanması ve Aralık 2013'te Güney Sudan'da iç savaş çıkması, petrol üretimi ve sevkiyatını olumsuz etkilemiştir.

Sudan ekonomisinin önündeki en önemli engellerden biri, yıllarca süren ABD ambargosu olmuştur. ABD'nin, terörizmi finanse ettiği gerekçesiyle, 1993 yılında uygulamaya başladığı ambargo Sudan ekonomisini son derece olumsuz etkilemiştir. Ambargonun finansal işlemleri de kapsamı, ülkenin başta bankacılık olmak üzere hizmetler sektörü ile dış ticaret sektörlerinde büyük sorunlara yol açmıştır. Öyle ki, Sudanlılar uluslararası para transferi gerçekleştirebilmek için başta Birleşik Arap Emirlikleri olmak üzere bazı çevre ülkelerde hesap açmak durumunda kalmıştır. Bu da işlem maliyetlerini artırmıştır. Ambargo yüzünden döviz gelirleri gerileyen

Sudan'ın ithalatı da olumsuz etkilenmektedir. Yedek parça temin edilemediğinden uçak seferlerinde dahi düşüş yaşanmıştır.

ABD, Sudan'a karşı 20 yıl sürdürdüğü ticari ve ekonomik ambargoları 2017 yılında kaldırmıştır. ABD'nin Sudan'ı terörü destekleyen ülkeler listesinden çıkarması ise 14 Aralık 2020 tarihinde gerçekleşmiştir.

Petrol gelirlerinin ülkenin bölünmesiyle birlikte önemli ölçüde düşmesi, altın madenciliğinin önemini artırmıştır. Petrolün yerini altının almasıyla birlikte Sudan'da "altına hücum" olayı yaşanmıştır. Yüzbinlerce kişi altın arayışına girmiştir. Altın arayanlara malzeme tedarikçiliği bile önemli bir ekonomik faaliyet haline gelmiştir.

Sudan, altın madenciliği alanında yurtdışı yatırımcıların da dikkatini çekmiştir. Yapılan yeni yatırımlarla altın üretimi her yıl artış göstermektedir. Böylece Sudan'ın altın üretiminde Afrika'nın 2. büyük, dünyanın 9. büyük altın üreticisi konumuna yükseleceği beklenmektedir. Diğer yandan, artan ihracatla birlikte altın madenciliği en çok döviz kazandıran sektör durumuna gelmiştir.

Sudan Eylül 2012'de ülkede çıkan altını işlemek üzere bir altın rafinerisini faaliyete sokmuştur. Rafineri çevre ülkelerden çıkarılan altını da işleyebilecek büyüklükte kurulmuştur. Yıllık kapasitesi 300 ton civarındadır. 2012'de çatışmaların yoğun olarak yaşandığı Kuzey Darfur'da da çok zengin altın yatakları keşfedilmiştir. Altın, Sudan'da petrolün yerini alırken iç çatışmaların en önemli nedenlerinden biri haline gelmiştir.

Petrolün görece önemini yitirmesiyle altın madenciliğinin yanında tarım sektörü stratejik sektör durumuna gelmiştir. Tarım sektöründe hayvancılık %60'la daha büyük bir paya sahiptir. Sudan, büyük ve küçükbaş hayvan varlığı bakımından Afrika ve Ortadoğu'nun en önemli ülkesidir. Canlı hayvan ihracatı altın ve petrolden sonra üçüncü sırada gelmektedir. Şeker kamışı, darı, susam, mango, yer fıstığı, sorgum, baklagiller, muz, soğan, domates, patates en önemli tarım ürünleridir. Sudan, Arap sakızı üretiminde dünyada yaklaşık %80 payla ilk sıradadır. Yıllık 100 milyon doların üzerinde ihracat geliri sağlamaktadır.

Sudan'da GSYİH'nin yaklaşık %32'sini tarım, %22'sini sanayi ve %46'sını hizmet sektörü oluşturmaktadır. Çalışan nüfusun %44,6'sı tarım sektöründe, %15,3'ü sanayi sektöründe, %40,1'i ise hizmet sektöründe istihdam edilmektedir. Önemli sanayi dalları tekstil, çimento, şeker, petrol rafinesi, otomobil montajı gibi dallardır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Sudan, ikiye bölündükten sonra dış ticaret açığı vermeye başlamıştır. Dış ticaret açığı 2022’de yaklaşık 4,5 milyar dolarla seviyesinde gerçekleşmiştir. Açık 2023’te 1,7 milyar dolara, 2024 yılında ise bir önceki yıla göre %46,6 oranında azalarak 915 milyon dolara gerilemiştir.

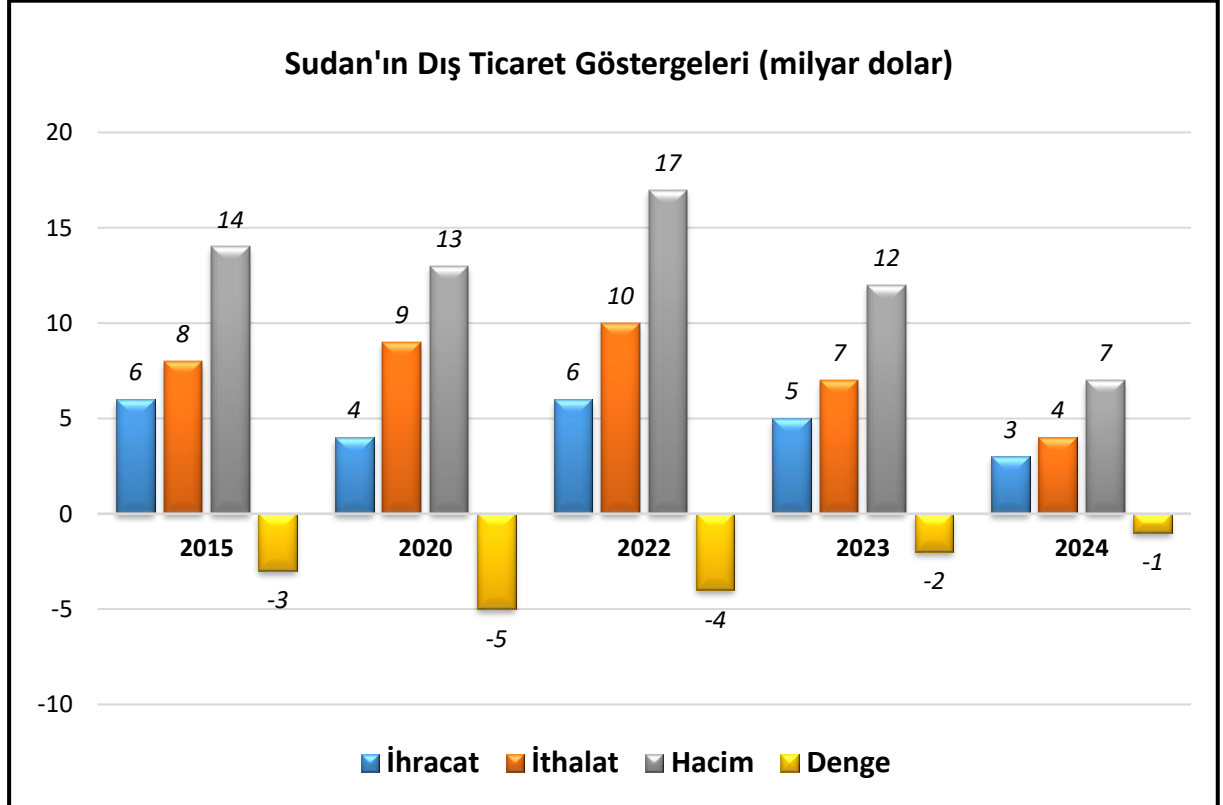
Sudan’ın ihracatında başlıca ürünler: Canlı koyun ve keçiler; ham petrol; yağlı tohumlar ve meyveler; yer fıstığı; kuru baklagiller (kabuksuz); lak, tabii sakızlar, reçineler ve sakız reçineler ve yağ reçineler; pamuk ve canlı büyükbaş hayvanlar (at, eşek, katır ve bardolar hariç) olarak sıralanmaktadır.

Sudan en çok kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde); buğday unu; tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan dozlandırılmış ilaçlar; kuru baklagiller (kabuksuz); serum, aşı, toksin vb. ürünler; pirinç: ayçiçeğı, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları; otomobiller ve diğer binek araçlar ve eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar ithal etmektedir.

Sudan ihracatında başlıca ülkeler şunlardır: S. Arabistan, Çin, Hindistan, Malezya, İtalya ve Mısır. Ülkenin ihracatında % paya sahip Türkiye, ihracatta 9. sırada yer almaktadır.

Sudan en çok Mısır, Çin, Hindistan, S. Arabistan, Türkiye, ABD ve Japonya’dan ithalat yapmaktadır. Türkiye’nin ülkenin ithalatındaki payı %7,5’tir.

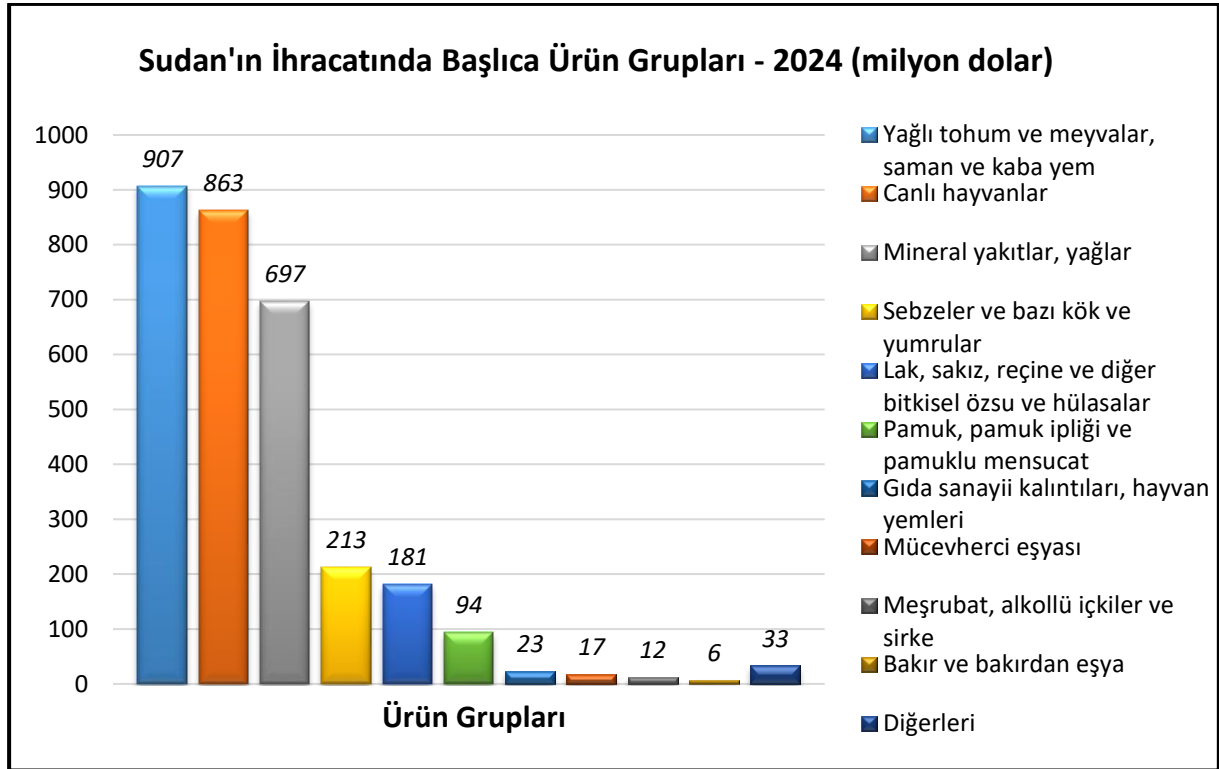
Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap, Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

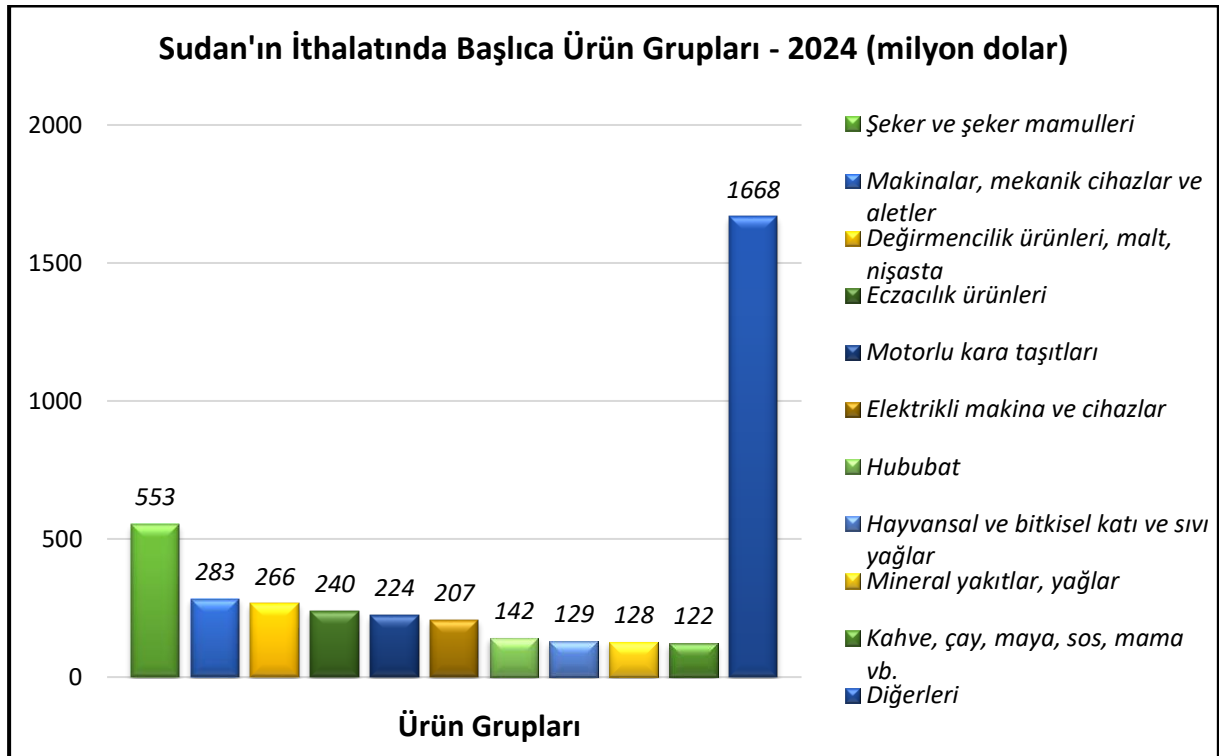
İhracat

Kaynak: Trademap, Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

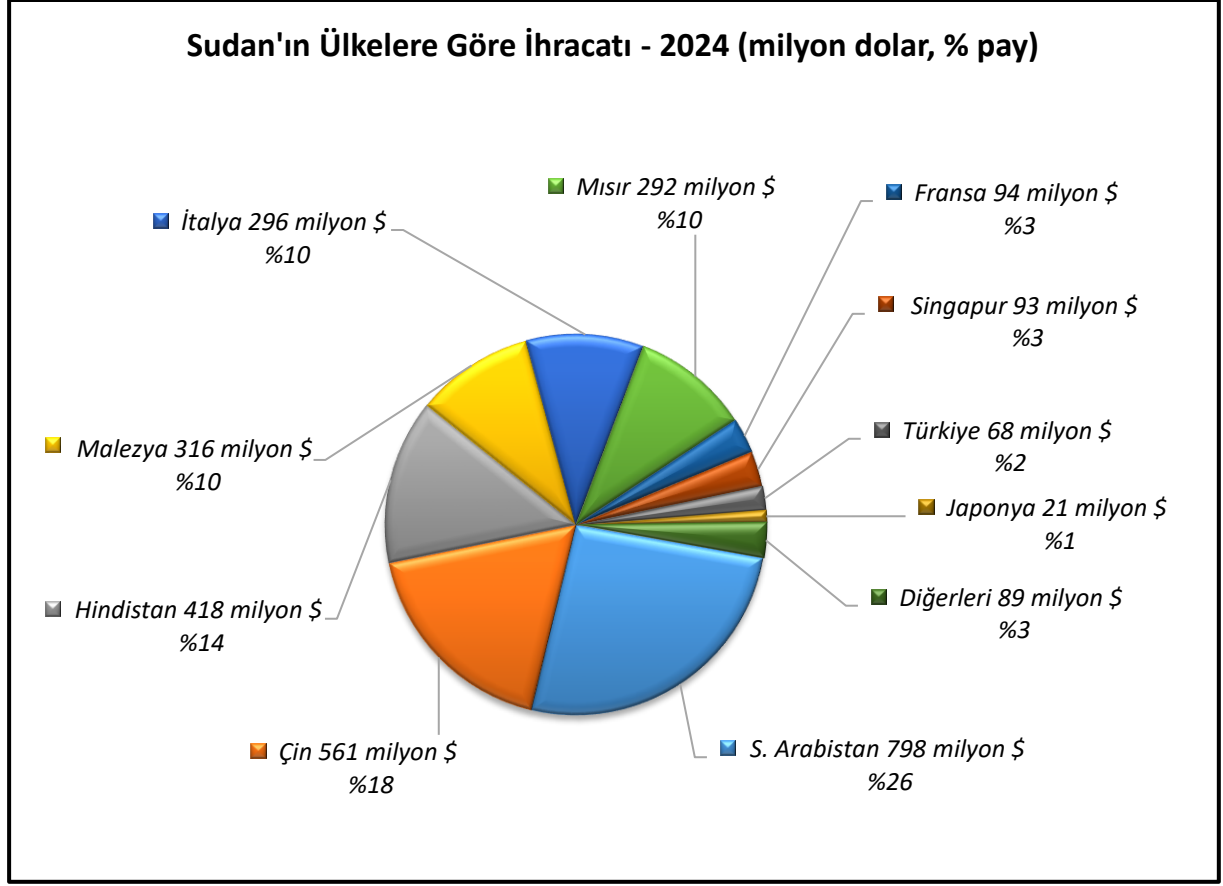

Kaynak: Trademap, Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

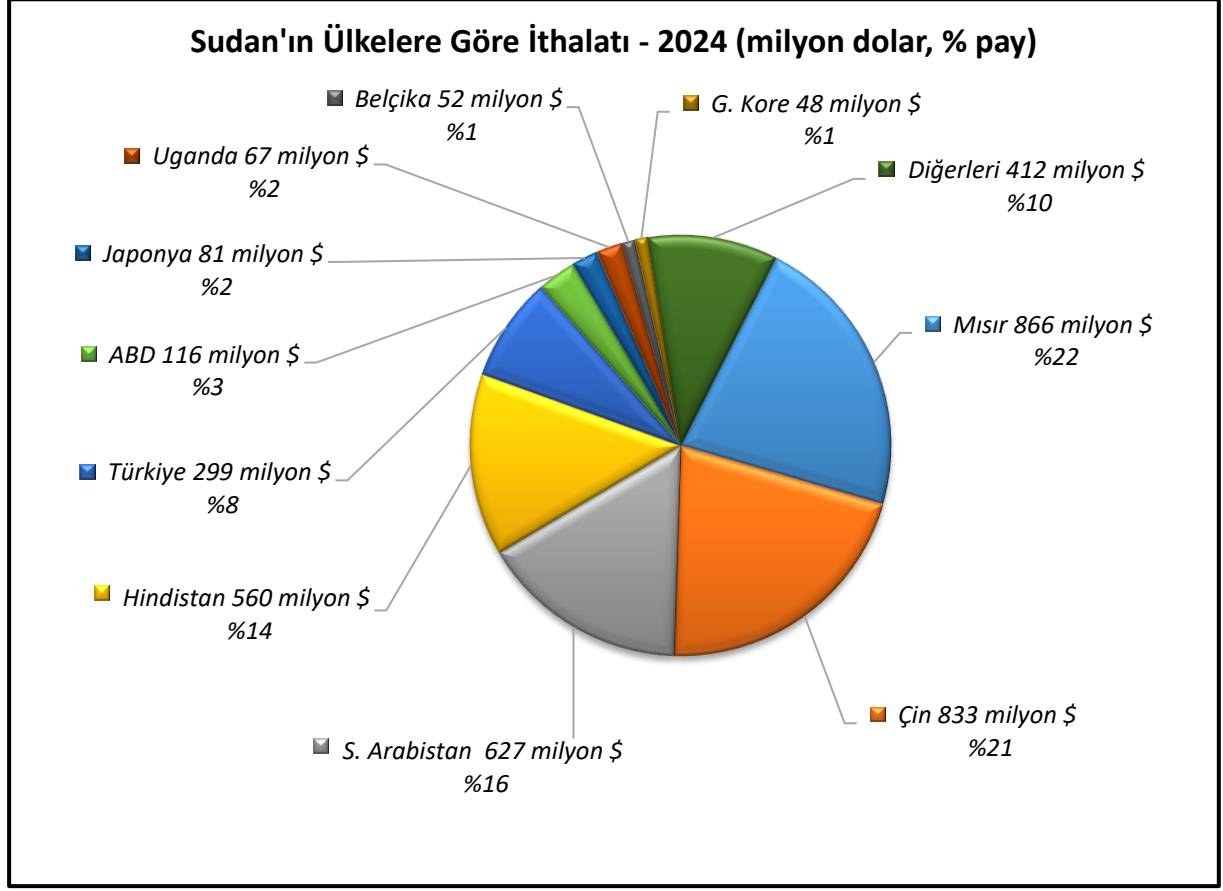
İhracat

Kaynak: Trademap, Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap, Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Sudan'ın doğrudan yabancı yatırımları büyük ölçüde petrol sektörüne yönelmiştir. Bu alanda ülkeye en fazla yatırımda bulunan ülkelerin başında Çin, BAE, Malezya ve Hindistan gelmektedir. Ülkenin ikiye bölünmesi ve petrol bölgelerinin büyük bölümünün güneyde kalması Sudan'da mineral madenciliği, tarım ve hayvancılığın ön plana çıkmasına yol açmıştır. Sudan son yıllarda özellikle altın madenciliği konusunda yurtdışı yatırım çekmektedir.

Körfez Arap ülkelerinin de özellikle finans sektörü ve telekomünikasyon alanlarında Sudan'da yatırımlarda bulundukları, ayrıca tarımsal üretim konularında da önemli anlaşmalar imzaladıkları görülmektedir.

Sudan'a gelen doğrudan yabancı sermaye yıllık ortalama 1 milyar doların hemen üzerinde seyrederken 2021 yılında 523 milyon dolara düşmüş, 2022 yılında ise 573 milyon dolar civarında gerçekleşmiştir. Yaşanan iç savaş nedeniyle doğrudan yabancı yatırımların 2026'ya kadar eksi değerinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Ülkedeki doğrudan yabancı sermaye stoku 2023 yılında 30,0 milyar dolar olarak kaydedilmiştir.

Ülke Dışından Gelen ve Ülke Dışına Giden Doğrudan Yatırımlar

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	-300,00	-80,00	-90,00	300,00	450,00	607,00	712,00
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	-0,20	-0,10	-0,10	0,30	0,40	0,40	0,40
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	30 007	29 927	29 837	30 137	30 587	31 194	31 906
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	-	-	-	-	-	-	-
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	54,20	54,20	54,20	54,20	54,20	54,20	54,20

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: EIU

Yatırımlara Sağlanan Teşvikler

1999 yılında yürürlüğe giren Yatırımları Teşvik Kanunu 2003 yılında yenilenmiştir. Söz konusu Kanun ülkedeki yatırım faaliyetlerinin esasını teşkil etmekte olup yerli yatırımcılarla yabancı yatırımcılar arasında herhangi bir ayırım gözetilmemektedir. Bu Kanun tarafından sağlanan bazı kolaylıklar şunlardır:

- Stratejik projeler için, ticari üretimin ya da projenin faaliyete geçmesinden itibaren, işletme kar vergilerinden on yıl süreyle muafiyet,
- Stratejik olmayan projeler için, ticari üretimin ya da projenin faaliyete geçmesinden itibaren, işletme kar vergilerinden 5 yıl süreyle muafiyet,

- Proje için gerekli makina, teçhizat ve hammadde vb.nin ithalatında gümrük muafiyeti,
- Devletin yatırımcıya projesini gerçekleştirmek üzere ucuz bedelle uzun süreli arsa tahsisi,
- Az gelişmiş bölgelerde ihracata, kırsal gelişime, istihdam yaratmaya, teknik ve bilimsel gelişmeye, işletme karının ülkede yatırıma dönüştürülmesine yönelik doğrudan yatırımlarda özel imtiyazlar uygulanmaktadır.

Yine söz konusu Kanun hükümlerine göre yatırımcılar aşağıdaki haklara sahiptir:

- Proje ile ilgili kar, finansman maliyeti, kanuni dayanakları olan borç ödemeleri, transfer edilebilme hakkı,
- Proje için gerekli hammadde, malzeme ithalatı serbestisi,
- Projede çalışan yabancıların kendi tasarruf ve kazançlarını transfer edebilmeleri imkanı,
- Projede çalışan yabancıların seyahat özgürlüğü, ikamet hakkı ve yatırımcıların çalışanlarını kendi ülkelerinden getirme hakkı sağlanmıştır.

Kanun hükümlerine göre yatırımcının projesi devletleştirilmeyecek, proje fonlarına el konulmayacak ve proje tarafından kullanılan gayrimenkullere el konulmayacaktır. Zorunlu hallerde bedeli piyasa fiyatından ödenecektir.

Serbest Bölgeler

Sudan’da serbest bölgede işlem gören mallar yabancı kabul edilmektedir. Serbest bölgeler sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerinde çok amaçlı olarak işletilmektedir. Suakin ve Al Geili serbest bölgeleri ülkedeki önemli serbest bölgelerdir.

Suakin Serbest Bölgesi:

Suakin Serbest Bölgesi ile Doğu Eyaleti’nde Kızıldeniz kıyısında tarihi bir kent olan Suakin’deki “Osman Digna” Limanı’nın canlandırılması ve Port Sudan Limanı’nın yükünün bir ölçüde hafifletilmesi beklenmektedir.

Al Geili Serbest Bölgesi:

Hartum’un 60 km kuzeyinde, 20 km²’lik bir alanda kurulmuştur. Serbest bölgenin avantajları;

1. Ana petrol rafinerisine yakınlık,
2. Hartum’daki iş ve sanayi çevrelerine yakınlık
3. Hava, kara ve demir yolu ulaştırmasına ve Sudan’ı çevreleyen diğer Afrika ülkelerine yakınlık olarak tanımlanmaktadır.

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

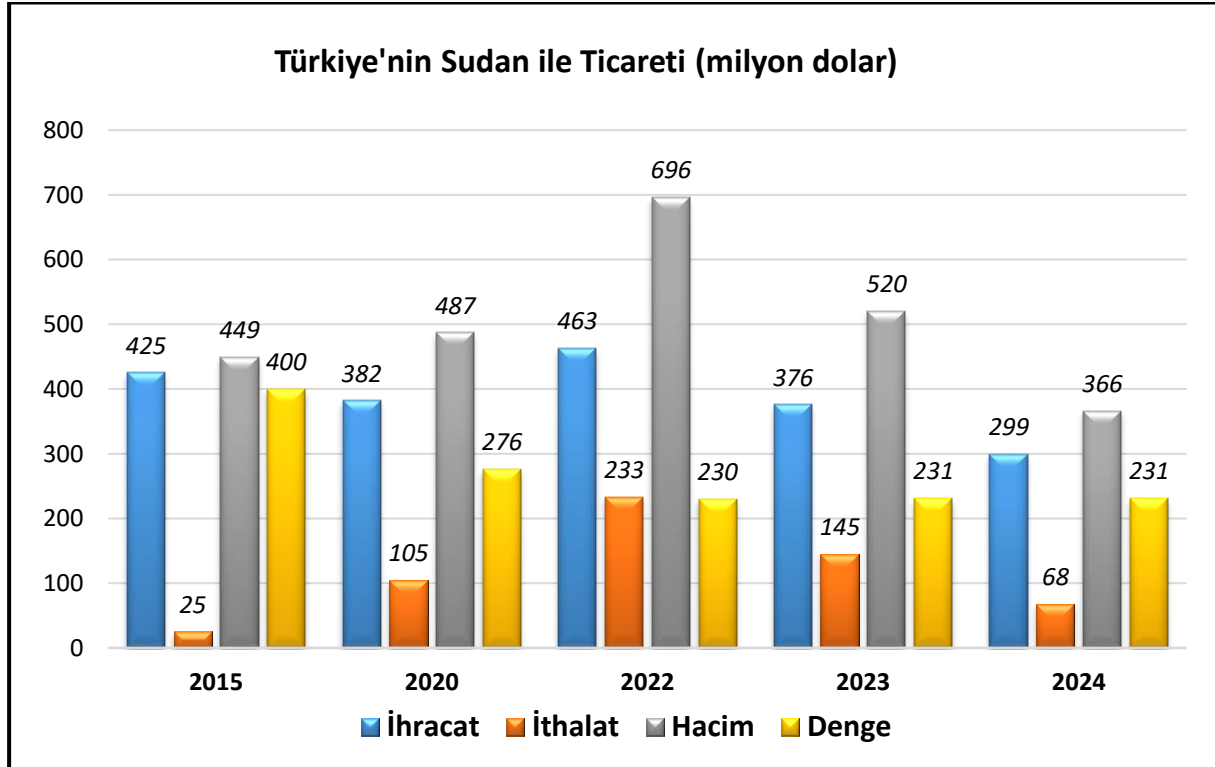
Türkiye, Sudan ile dış ticaretinde fazla vermektedir. 2022 yılında 462,9 milyon dolara yükselen ihracat, 2023'te 372,4 milyon dolara, 2024 yılında ise bir önceki yıla göre %20,5 oranında azalarak 298,6 milyon dolara gerilemiştir.

Türkiye'nin Sudan'dan yaptığı ithalat, 2022 yılında 233,0 milyon dolarla rekor seviyeye ulaşmış, ardından 2023'te 144,7 milyon dolara, 2024 yılında ise bir önceki yıla göre %53,1 oranında azalarak 67,9 milyon dolara düşmüştür.

Türkiye Sudan'a en çok: Kuru baklagiller (kabuksuz); ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları; buğday unu; mayalar; tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları (GTİP: 2106); erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort; tohum, hububat, kuru baklagilleri temizleme, tasnif etme ayıklama ve öğütmeye mahsus makina ve cihazlar; Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar; işlenmiş petrol ürünleri: mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden) ve prefabrik yapılar ihraç etmektedir.

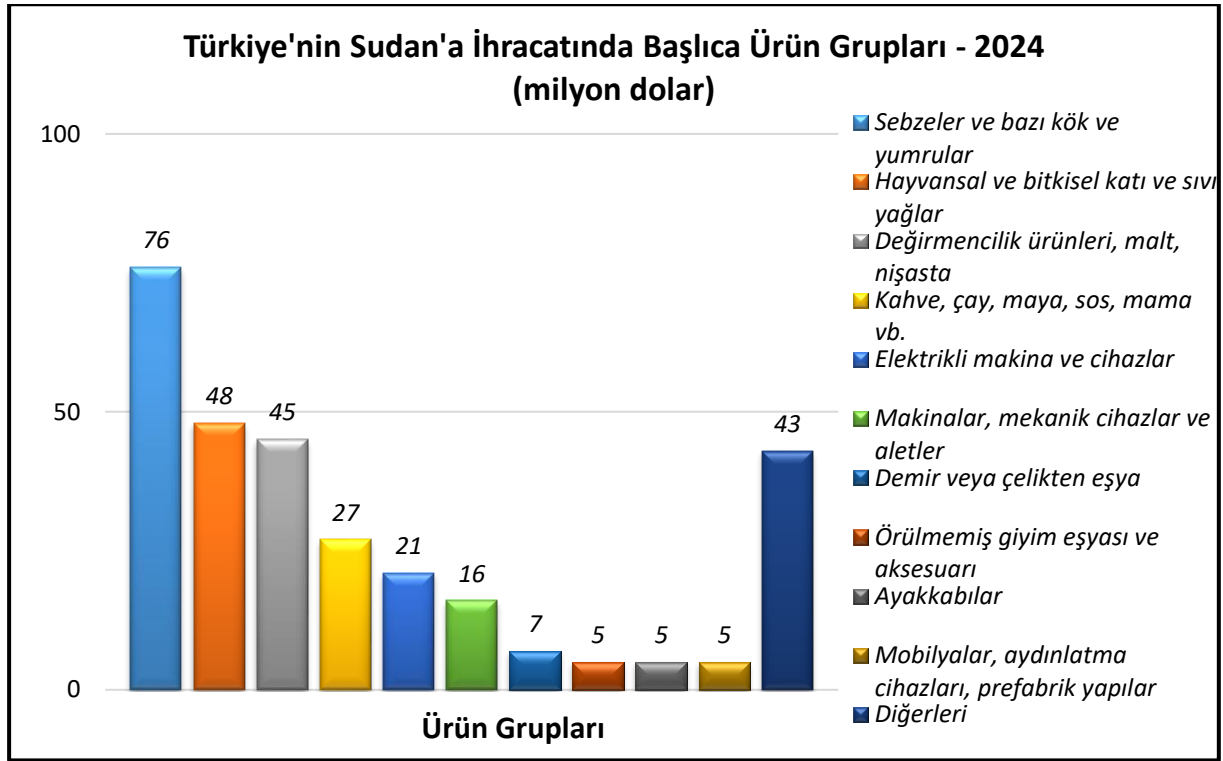
Türkiye Sudan'dan ithalatında başlıca ürünler: Diğer yağlı tohumlar ve meyveler – GTİP: 1207 (başta susam); pamuk (karde edilmemiş, penyelenmemiş); yer fıstığı; kavunlar (karpuzlar dahil) ve papaya (taze); koyun ve kuzuların ham derileri; lak, tabii sakızlar, reçineler ve sakız reçineler ve yağ reçineler; yer fıstığı ve diğer kabuklu yemiş ve meyve konserveleri ve sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar olarak sıralanmaktadır.

Türkiye - Sudan Dış Ticareti

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

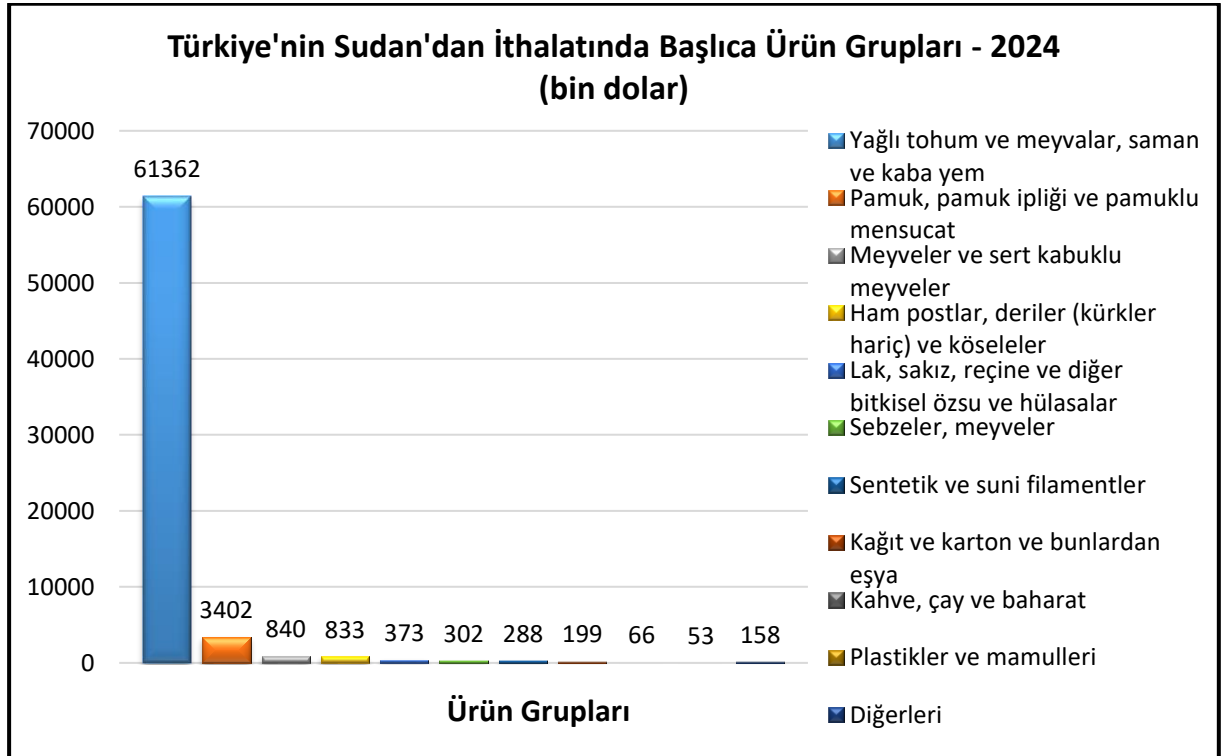
Türkiye'nin Sudan'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Sudan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: Sudan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		6 061 534	5 012 019	3 046 146	100	-39,2
0104	Canlı koyun ve keçiler	297 106	693 488	727 412	23,9	4,9
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	712 831	1 019 200	697 077	22,9	-31,6
1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	720 060	706 831	549 023	18,0	-22,3
1202	Yer fıstığı	425 443	437 003	342 549	11,2	-21,6
0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	55 346	142 781	209 905	6,9	47,0
1301	Lak, tabii sakızlar, reçineler ve sakız reçineler ve yağ reçineler (pelesenkler gibi)	194 675	152 630	180 739	5,9	18,4
0106	Canlı diğer hayvanlar	133 050	125 269	107 292	3,5	-14,4
5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	398 929	246 622	93 873	3,1	-61,9
0102	Canlı büyükbaş hayvanlar (at, eşek, katır ve bardolar hariç)	91 412	47 742	28 249	0,9	-40,8
2305	Yer fıstığı yağı üretiminden arta kalan küspe ve katı artıklar	75 590	48 350	18 282	0,6	-62,2
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	2 321 608	1 033 734	17 390	0,6	-98,3
2207	Etil alkol (alkol derecesi >= %80, tağyir edilmemiş) ve damıtılarak elde edilmiş diğer alkollü içkiler	9 753	5 430	11 638	0,4	114,3
7404	Bakır döküntü ve hurdaları	37 908	25 353	5 872	0,2	-76,8
7801	İşlenmemiş kurşun	16 955	9 574	5 665	0,2	-40,8
2302	Hububat ve baklagillerin kepek, kavuz ve diğer kalıntıları	51 175	31 124	5 138	0,2	-83,5

Kaynak: Trademap, Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

EK-2: Sudan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		10 499 880	6 726 157	3 960 793	100	-41,1
1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	989 092	797 323	510 563	12,9	-36,0
1101	Buğday unu	95 643	337 203	260 768	6,6	-22,7
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	243 999	195 709	136 770	3,5	-30,1
0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	139 211	107 993	105 239	2,7	-2,6
3002	Serum, aşı, toksin vb. ürünler	231 091	143 912	91 871	2,3	-36,2
1006	Pirinç	50 728	62 887	77 406	2,0	23,1
1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	22 483	62 880	77 314	2,0	23,0
8703	Otomobiller	123 497	90 923	72 277	1,8	-20,5
8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	87 856	60 186	67 505	1,7	12,2
0901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	128 739	151 480	64 135	1,6	-57,7
2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	43 454	52 010	59 165	1,5	13,8
1902	Makarnalar ve kuskus	4 922	43 867	57 127	1,4	30,2
2102	Maya	55 666	39 983	51 554	1,3	28,9
3401	Sabunlar, yüzey aktif organik ürünler ve müstahzarlar	29 471	83 456	47 184	1,2	-43,5
6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	63 870	60 006	45 839	1,2	-23,6

Kaynak: Trademap, Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

EK-3: Sudan'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		6 061 534	5 012 019	3 046 146	100	-39,2
1.	S. Arabistan	446 252	800 680	798 422	26,2	-0,3
2.	Çin	877 296	881 281	560 858	18,4	-36,4
3.	Hindistan	177 318	367 271	418 411	13,7	13,9
4.	Malezya	165 992	470 704	315 836	10,4	-32,9
5.	İtalya	456 855	301 007	295 813	9,7	-1,7
6.	Mısır	505 444	386 909	292 381	9,6	-24,4
7.	Fransa	81 812	77 159	94 245	3,1	22,1
8.	Singapur	211 397	185 040	92 531	3,0	-50,0
9.	Türkiye	233 037	144 648	67 876	2,2	-53,1
10.	Japonya	66 209	30 764	20 595	0,7	-33,1
11.	Almanya	26 855	32 020	17 450	0,6	-45,5
12.	İngiltere	16 663	12 661	14 861	0,5	17,4
13.	ABD	38 053	13 810	14 023	0,5	1,5
14.	Yunanistan	8 511	14 287	13 028	0,4	-8,8
15.	Slovakya	2 638	5 032	4 339	0,1	-13,8

Kaynak: Trademap, Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

EK-4: Sudan'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		10 499 880	6 726 157	3 960 793	100	-41,1
1.	Mısır	954 268	984 449	866 186	21,9	-12,0
2.	Çin	2 033 574	1 295 703	832 999	21,0	-35,7
3.	S. Arabistan	744 723	633 722	627 032	15,8	-1,1
4.	Hindistan	1 682 826	1 240 525	559 807	14,1	-54,9
5.	Türkiye	462 915	375 534	298 563	7,5	-20,5
6.	ABD	187 899	106 593	115 888	2,9	8,7
7.	Japonya	70 343	62 839	81 051	2,0	29,0
8.	Uganda	103 406	116 221	66 669	1,7	-42,6
9.	Belçika	213 567	87 934	52 268	1,3	-40,6
10.	G. Kore	127 641	47 610	48 364	1,2	1,6
11.	Kenya	68 001	48 455	46 822	1,2	-3,4
12.	Tayland	81 927	22 478	29 135	0,7	29,6
13.	Kıbrıs	2 439	677	26 929	0,7	3877,7
14.	Endonezya	106 961	82 770	24 894	0,6	-69,9
15.	Fransa	55 032	40 117	24 330	0,6	-39,4

Kaynak: Trademap, Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

Ek-5: Türkiye'nin Sudan'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		462 915	375 534	298 563	100	-20,5
0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	82 965	60 003	76 237	25,5	27,1
1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	1 083	30 091	46 413	15,5	54,2
1101	Buğday unu	4 168	77 734	45 136	15,1	-41,9
2102	Maya	30 023	19 188	18 087	6,1	-5,7
2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	2 228	3 129	8 518	2,9	172,2
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	1 127	2 358	4 803	1,6	103,7
8437	Tohum, hububat, kuru baklagilleri temizleme, tasnif etme ayıklama ve öğütmeye mahsus makina ve cihazlar	9 114	2 030	4 751	1,6	134,0
6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	10 742	5 858	3 395	1,1	-42,0
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	6 004	4 896	3 024	1,0	-38,2
7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	3 359	4 101	3 004	1,0	-26,7
9406	Prefabrik yapılar	727	1 800	2 734	0,9	51,9
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	5 608	1 031	2 725	0,9	164,3
3401	Sabunlar, yüzey aktif organik ürünler ve müstahzarlar	2 659	9 072	2 415	0,8	-73,4
7311	Demir veya çelikten sıkıştırılmış veya sıvı hale getirilmiş gazlar için kaplar	4 658	2 418	2 386	0,8	-1,3
8502	Jeneratörler	6 239	2 350	2 078	0,7	-11,6

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Ek-6: Türkiye'nin Sudan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		233 037	144 648	67 876	100	-53,1
1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	68 749	114 224	60 239	88,7	-47,3
5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	143 223	17 960	3 402	5,0	-81,1
1202	Yer fıstığı	29	202	1 123	1,7	455,9
0807	Kavunlar (karpuzlar dahil) ve papaya (taze)	1 496	1 088	823	1,2	-24,4
4102	Koyun ve kuzuların ham derileri	3 359	2 365	746	1,1	-68,5
1301	Lak, tabii sakızlar, reçineler ve sakız reçineler ve yağ reçineler (pelesenkler gibi)	317	176	373	0,5	111,9
2008	Yer fıstığı ve diğer kabuklu yemiş ve meyve konserveleri	111	65	302	0,4	364,6
5407	Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar	0	267	277	0,4	3,7
4819	Kağıttan, kartondan, selüloz vatkadan veya selüloz lif tabakalarından kutu, mafhaza, torba vb.	0	0	161	0,2	-
0909	Anason, rezene, kişniş, kimyon, kimyonu tohumu ve ardıç meyveleri	0	59	66	0,1	11,9
4105	Koyun ve kuzuların dabalıanmış veya crust (ara kurutmalı) derileri	9 253	3 466	63	0,1	-98,2
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	0	0	45	0,1	-
4805	Diğer kağıt ve kartonlar (kuşe edilmemiş veya sıvanmamış, rulo veya tabaka halinde)	0	21	38	0,1	81,0
4101	Sığır (bufalo dahil) ve at cinsi hayvanların ham post ve derileri	0	0	24	0	-
0804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	0	0	17	0	-

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri